

ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА СТИЛІСТИКА АНГЛОМОВНОЇ ВОЄННОЇ ДИПЛОМАТІЇ

Олена Філатова

кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри романо-германських мов
Національної академії Служби безпеки України
вул. Максимовича, 22, м. Київ, Україна
orcid.org/0000-0001-7585-3938
e-mail: efilatova@ukr.net

Анотація. Статтю присвячено комплексному аналізу функціональних особливостей та стилістики воєнної дипломатії на матеріалі англomовного безпекового дискурсу. У центрі дослідження перебуває трансформація дипломатичної комунікації в умовах воєнного стану та гібридних загроз, що актуалізують поєднання класичних дипломатичних механізмів із мобілізаційною військовою риторикою. Основною проблемою, розглянутою в роботі, є недостатня систематизація мовностилістичних засобів, які забезпечують легітимацію воєнних рішень, формування міжнародної солідарності та стратегічне фреймування конфлікту в англomовному просторі.

Метою статті є виявлення та узагальнення стилістичних, лексичних і прагматичних маркерів воєнної дипломатії, а також визначення їх функціонального навантаження в міжнародній безпековій комунікації. Об'єктом дослідження виступає англomовний дискурс воєнної дипломатії, а предметом – стилістичні та риторичні засоби, реалізовані в публічних виступах політичних і військових лідерів. Методологічну основу становлять методи дискурс-аналізу, стилістичного аналізу, елементи критичного дискурс-аналізу та контекстуально-інтерпретаційний підхід.

У статті доведено, що воєнна дипломатія постає як гібридний тип дискурсу, що синтезує дипломатичну стриманість і нормативну аргументацію з елементами мобілізаційної риторики. Узагальнені результати дослідження засвідчили системну роль модальності (*must*) як інструменту морально-правової легітимації; інклюзивних займенників (*we, our*) як засобу солідаризації та розширення референтного поля суб'єкта; нормативної лексики міжнародного права (*sovereignty, territorial integrity, justice, peace*) як механізму юридичного обґрунтування позиції; евфемістичних конструкцій, що знижують емоційне навантаження воєнної тематики; метафоричних моделей (священний обов'язок), які формують ціннісне фреймування конфлікту.

Проаналізовано варіативність стилістичних стратегій залежно від комунікативного формату та адресата (парламентські виступи, звернення до Конгресу США, промови на майданчику ООН, медійний простір). Встановлено, що дипломатичний дискурс у воєнний період виконує не лише інформаційну, а й легітимаційну, коаліційну, інформаційно-протидійну та гуманітарну функції. Доведено, що мовна репрезентація воєнної дипломатії сприяє трансформації національного конфлікту у глобальний ціннісний виклик, що інтерпретується в категоріях міжнародного права та універсальних демократичних принципів.

Практичне значення дослідження полягає у можливості використання отриманих результатів у підготовці фахівців сектору безпеки й оборони, у викладанні англійської мови професійного спрямування, а також у сфері стратегічних комунікацій і перекладацької діяльності.

Ключові слова: воєнна дипломатія, дипломатичний дискурс, стилістика, модальність, легітимація, міжнародна безпека, стратегічні комунікації.

FUNCTIONAL FEATURES AND STYLISTICS OF ENGLISH MILITARY DIPLOMACY

Olena Filatova

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Head of the Department of Romance and Germanic Languages
National Academy of the Security Service of Ukraine
Maksymovycha Str., 22, Kyiv, Ukraine
orcid.org/0000-0001-7585-3938
e-mail: eafilatova@ukr.net*

Abstract. *The article is devoted to a comprehensive analysis of the functional features and stylistic characteristics of military diplomacy based on the English-language security discourse. The study focuses on the transformation of diplomatic communication under conditions of martial law and hybrid threats, which actualise the integration of classical diplomatic mechanisms with mobilising military rhetoric. The main problem addressed in the paper is the insufficient systematisation of linguistic and stylistic means that ensure the legitimisation of military decisions, the formation of international solidarity, and the strategic framing of conflict within the English-speaking communicative space.*

The aim of the article is to identify and generalise the stylistic, lexical, and pragmatic markers of military diplomacy and to determine their functional load in international security communication. The object of the research is the English-language discourse of military diplomacy, while the subject comprises the stylistic and rhetorical devices realised in public speeches of political and military leaders. The methodological framework is based on discourse analysis, stylistic analysis, elements of critical discourse analysis, and a contextual-interpretative approach.

The study demonstrates that military diplomacy emerges as a hybrid type of discourse synthesising diplomatic restraint and normative argumentation with elements of mobilising rhetoric. The generalised results confirm the systemic role of modality (must,) as an instrument of moral and legal legitimisation; inclusive pronouns (we, our) as a means of solidarity-building and expansion of the referential field of the subject; normative vocabulary of international law (sovereignty, territorial integrity, justice, peace) as a mechanism of legal substantiation; euphemistic constructions that mitigate the emotional intensity of war-related topics; and metaphorical models (sacred obligation) that shape the value-based framing of conflict.

The article analyses the variability of stylistic strategies depending on communicative format and audience (parliamentary speeches, addresses to the U.S. Congress, speeches at the UN platform, media). It is established that diplomatic discourse in wartime performs not only an informative function, but also legitimisation, coalition-building, counter-information, and humanitarian functions. The study proves that the linguistic representation of military diplomacy contributes to the transformation of a national conflict into a global value-based challenge interpreted through the categories of international law and universal democratic principles.

The practical significance of the research lies in the possibility of applying its findings in the training of security and defence professionals, in teaching English for specific purposes, and in the fields of strategic communications and translation practice.

Key words: *military diplomacy, diplomatic discourse, stylistics, modality, legitimisation, international security, strategic communications.*

Постановка проблеми. Сучасний безпековий простір характеризується трансформацією традиційних форм дипломатії під впливом воєнних конфліктів, гібридних загроз та інформаційного протистояння. У цих умовах особливої ваги набуває воєнна дипломатія як специфічна сфера міжнародної комунікації, що поєднує інструменти класичної дипломатії та елементи стратегічної військової риторики. Публічні виступи політичних лідерів і високопосадовців оборонного сектору стають не лише засобом інформування міжнародної спільноти, а й інструментом

легітимації воєнних рішень, формування коаліцій, консолідації союзників і впливу на глобальну громадську думку.

Англомовний простір відіграє ключову роль у формуванні міжнародного дискурсу безпеки, оскільки саме англійська мова виступає *lingua franca* сучасної дипломатії та військово-політичної комунікації, її універсальність завжди «знижувала ризик виникнення непорозумінь у політичному формулюванні та дозволяла формувати єдині стандарти для укладання міжнародних угод» [3, с. 1366]. Виступи президентів, міністрів оборони,

керівників міжнародних безпекових організацій та військових командувачів репрезентують складний синтез дипломатичної стриманості й воєнної мобілізаційної риторики. Такий дискурс вирізняється особливою стилістичною організацією, що передбачає використання нормативної лексики міжнародного права, стратегічних метафор, евфемістичних конструкцій, модальних маркерів необхідності та інклюзивних мовних засобів.

Попри значну кількість досліджень політичного та дипломатичного дискурсу, стилістика воєнної дипломатії як окремий різновид комунікативної практики залишається недостатньо систематизованою. У науковому полі увага здебільшого зосереджена на аналізі політичної риторики, стратегічних наративах або інформаційних операціях, тоді як мовностилістичні механізми поєднання дипломатичної аргументації та воєнної легітимації потребують комплексного лінгвопрагматичного осмислення. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю виявлення специфічних мовних маркерів, що формують семантичний простір воєнної дипломатії та забезпечують її переконливий вплив.

Об'єктом дослідження є англомовний дискурс воєнної дипломатії.

Предметом дослідження виступають стилістичні та риторичні засоби, реалізовані у публічних виступах політичних і військових лідерів.

Метою статті є виявлення й систематизація стилістичних особливостей воєнної дипломатії на матеріалі англомовних виступів, а також визначення їх прагматичних функцій у контексті міжнародної безпекової комунікації.

Наукова новизна роботи полягає у комплексному розгляді стилістики воєнної дипломатії як гібридного типу дискурсу, що поєднує риси дипломатичної обережності та воєнної мобілізаційної риторики. Практичне значення дослідження вбачається у можливості використання його результатів у підготовці фахівців сектору безпеки й оборони, у викладанні англійської мови професійного спрямування, а також у сфері стратегічних комунікацій і перекладацької практики.

Виклад основного матеріалу. Воєнний стан як особливий правовий режим змінює не лише внутрішньодержавні механізми управління, а й характер зовнішньополітичної діяльності держави. У таких умовах

дипломатія набуває підвищеної функціональної ваги та трансформується з інструмента переважно переговорного характеру у засіб стратегічного забезпечення національної безпеки. Вона поєднує класичні канали міжнародного представництва з елементами кризового менеджменту, інформаційної політики та військово-політичної координації. Цікавою є також думка, озвучена Пономаренко О.В.: «дипломатія та мовлення, що її обслуговує, дедалі більше набувають «людського обличчя» [2, с. 110]. «Основними функціями дипломатичного дискурсу є передача необхідної інформації, формування ціннісних орієнтацій і установок, спонукання до необхідних дій, вплив на зміну мотивації, установок, поведінки, закріплення та підтримання конвенційних відносин» [1, с. 156].

Всі ці функції, окреслені вище, є традиційними, які реалізуються в звичних (мирних) умовах та ситуаціях. В цій статті ми хочемо розглянути інші функції, які виконує дипломатія в умовах дії воєнного стану на території України після повномасштабного вторгнення росії в Україну.

По-перше, дипломатія виконує функцію міжнародної легітимації. Держава, яка перебуває в умовах збройної агресії або конфлікту, активно апелює до норм міжнародного права, принципів суверенітету та територіальної цілісності. Через офіційні виступи політичних лідерів, дипломатичні ноти, звернення до міжнародних організацій формуються дискурсивні рамки, що обґрунтовують правомірність оборонних дій та мобілізують підтримку міжнародної спільноти.

По-друге, важливою є функція коаліційного будівництва. Під час воєнного стану дипломатія спрямована на консолідацію союзників, формування міжнародних коаліцій, узгодження санкційної політики та отримання військово-технічної, фінансової й гуманітарної допомоги. Комунікативно це реалізується через інклюзивні стратегії («our partners», «allies»), підкреслення спільних цінностей та апеляцію до колективної відповідальності («collective responsibility»).

Of course, no one wants to be on the front line. But Ukrainians would like our partners to be by our side. This is logical [5].

Allies are working to support the continued exports of Ukrainian grain by land and sea, including in cooperation with the European Union and the United Nations [6].

... *the world had taken “collective responsibility to protect populations from genocide, war crimes, ethnic cleansing and crimes against humanity”*. A new era in international cooperation had apparently arrived [7].

По-третє, дипломатія виконує комунікативно-стратегічну функцію, оскільки публічні виступи стають частиною ширших стратегічних комунікацій. У воєнний період значення набуває не лише зміст, а й тональність заяв: поєднання стриманості та рішучості, уникнення ескалаційної риторики поряд із демонстрацією готовності до захисту. Таким чином формується баланс між сигналами стримування та сигналами відкритості до переговорів.

По-четверте, дипломатія в умовах воєнного стану виконує інформаційно-протидійну функцію, спрямовану на нейтралізацію дезінформації та формування позитивного міжнародного іміджу держави. Це передбачає активне використання медійних платформ, міжнародних форумів і багатосторонніх форматів комунікації. Відповідно, воєнна дипломатія тісно пов'язана зі стратегічними наративами та інформаційною безпекою.

Крім того, важливим аспектом є гуманітарний вимір дипломатії, що включає переговори щодо обміну полоненими, гуманітарних коридорів, захисту цивільного населення та документування воєнних злочинів. У цьому контексті дипломатичний дискурс часто спирається на категорії міжнародного гуманітарного права, прав людини та принципів відповідальності.

Таким чином, у період воєнного стану дипломатія трансформується у багатовимірний інструмент забезпечення національних інтересів, який поєднує політичні, правові, військові та комунікативні складники. Її мовна репрезентація відображає синтез дипломатичної стриманості й мобілізаційної риторики, що є характерною рисою воєнної дипломатії як окремого різновиду міжнародного дискурсу.

Лінгвістичний аналіз англomовних промов у контексті воєнної дипломатії

Для ілюстрації стилістичних особливостей воєнної дипломатії проаналізовано англomовні виступи ключових міжнародних акторів – офіційні звернення секретаря НАТО, промови керівництва Сполучених Штатів та звернення Президента України. Це дає змогу виявити мовні засоби, що формують

дипломатичний дискурс у воєнний час. Під час аналізу були виявлені наступні характеристики: модальність як інструмент легітимізації; єдність через займенник *we* та *our*, евфемізація воєнних термінів; метафорика війни та легітимізація; нормативна лексика та структурна риторика для переконливості.

1. Модальність як інструмент легітимізації

У виступах дипломатично-політичного характеру модальні дієслова з семантикою необхідності та обов'язку виступають як механізм легітимізації політичних рішень. Наприклад, у промові Генерального секретаря НАТО Марка Рютге перед Верховною Радою України серед перших слів міститься твердження:

*“Your security is our security, your peace is our peace. And it **must** be just and lasting, with Ukraine standing strong and free...”* [8].

2. Єдність через займенник *we* та *our*

Інклюзивні займенники (*we*, *our*) відіграють важливу роль у конструюванні відчуття колективної участі та солідарності. У зверненні американського міністра оборони Ллойда Остина III до учасників форуму НАТО звучить так:

*“Your security is **our** security, your peace is **our** peace. And it **must** be just and lasting, with Ukraine standing strong and free...”* [8].

*We have intelligence indicating that the Russians intend to continue carrying out such actions – in effect, attacks on Ukrainians. **We** must strengthen protection for our people* [4].

*We will stand by Ukraine as it fights for its sovereignty and security. **We** will defend every inch of NATO. And **we** will continue to strengthen NATO's collective defense and deterrence* [9].

3. Евфемізація воєнних термінів

У дипломатичних виступах етичні та політичні аспекти війни часто пом'якшуються через евфемізми, що знижують емоційне навантаження. Хоча пряма лексика війни є рідкісною у дипломатичних зверненнях, британській чи американській промові властиві менш радикальні формулювання, наприклад *support*, *security assistance*, *defense posture*. Така лексика зберігає обережність, спрямовану на збереження стабільності дипломатичного тону. В той же час одні медійні видання використовують слово *conflict* для опису російсько-Української війни:

*Town vigil marks four years of **conflict** in Ukraine.* [11]

Інші ж притримуються чіткої позиції, називаючи речі такими, як вони є:

By buying Russia's oil, Hungary is fueling the Kremlin's war machine – and enriching foundations linked to Orban [12].

4. Метафорика війни та легітимації

Метафоричні моделі допомагають сформулювати уявлення про роль сторін та сутність конфлікту. Президент США Джо Байден у своїй промові у Варшаві 2022 року використав історичну опозицію як метафору:

“...a sacred obligation... to defend each and every inch of NATO territory with the full force of our collective power” [10].

5. Нормативна лексика

В офіційних промовах також присутня лексика, що апелює до норм міжнародного права, зокрема *sovereignty, security, peace, justice, free, deserves*. У виступі Рютте перед Верховною Радою ця когнітивно значуща лексика підсилює правову аргументацію:

Your security is our security, your peace is our peace. And it must be just and lasting, with Ukraine standing strong and free and with Russia knowing that this reality will remain. It's what all NATO Allies want and it's what Ukraine deserves [8].

6. Структурна риторика для переконливості
Дипломатичні виступи часто побудовані на паралельних конструкціях і повторах, що підсилюють ритміку та переконливість. Наприклад, у вже згаданому виступі Остина III повторюється структура “we will...”, що забезпечує ритмічну єдність і запам’ятовуваність вислову.

“...we will stand by Ukraine as it fights for its sovereignty and security. We will defend every inch of NATO...” [9].

Висновки. Підсумовуючи зазначене вище, можемо констатувати, що воєнна дипломатія постає як гібридний різновид міжнародного дискурсу, що синтезує дипломатичну стриманість із мобілізаційною військовою риторикою. Її функціонування зумовлене потребою міжнародної легітимації, коаліційної консолідації та стратегічного фреймування конфлікту в умовах воєнного стану.

Лінгвістичні маркери воєнної дипломатії – модальність, інклюзивні займенники, нормативна лексика, евфемізація та метафоричні моделі – забезпечують переконливість, морально-правову аргументацію та формування глобального ціннісного виміру конфлікту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гаврилюк О., Павліченко Л. Diplomacy: linguistic tendencies during the war in Ukraine. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. Вип. 54, т. 1. С. 155–163. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/54-1-22>
2. Пономаренко О. В. Новітні вітчизняні дослідження дипломатичного дискурсу: огляд лінгвістичних праць 2021–2023 років. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Журналістика*. 2023. Т. 34 (73), № 4. С. 108–112. DOI <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2023.4/19>
3. Чепурна М. В., Сторожук О. Ю., Морозовська Л. Ф. Англійська мова як універсальний механізм модернізації дипломатичного дискурсу у глобальному середовищі XXI століття. *Вісник науки та освіти. Серія «Філологія»*. 2025. № 11 (41). С. 1357–1370. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-11\(41\)-1357-1370](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-11(41)-1357-1370)
4. The Circumstances of the Terrorist Attack are now being fully analyzed. The attack was organized by russia – Address by the President. URL: <https://www.president.gov.ua/en/news/obstavini-teraktu-zaraz-povnistyuu-analizuyutsya-organizaciya-102989> (дата звернення: 22.02.2026).
5. “Closer to the front line”. Zelensky spoke about the foreign contingent in Ukraine. URL: <https://news.online.ua/en/closer-to-the-front-line-zelenskyu-spoke-about-the-foreign-contingent-in-ukraine-901711/> (дата звернення: 22.02.2026).
6. Relations with Ukraine. URL: <https://www.nato.int/en/what-we-do/partnerships-and-cooperation/relations-with-ukraine>. (дата звернення: 20.02.2026).
7. Ukraine: the UN’s ‘responsibility to protect’ doctrine is a hollow promise for civilians under fire. URL: <https://theconversation.com/ukraine-the-uns-responsibility-to-protect-doctrine-is-a-hollow-promise-for-civilians-under-fire-178661> (дата звернення: 20.02.2026).
8. Address by NATO Secretary General Mark Rutte to Ukraine’s Verkhovna Rada. URL: <https://www.nato.int/en/news-and-events/events/transcripts/2026/02/03/address-by-nato-secretary-general-mark-rutte-to-ukraines-verkhovna-rada> (дата звернення: 20.02.2026).
9. Remarks by Secretary of Defense Lloyd J. Austin III at the NATO Public Forum. URL: <https://www.war.gov/News/Speeches/Speech/Article/3834181/remarks-by-secretary-of-defense-lloyd-j-austin-iii-at-the-nato-public-forum-as/> (дата звернення: 20.02.2026).

10. 2022 Joe Biden speech in Warsaw. Wikipedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/2022_Joe_Biden_speech_in_Warsaw (дата звернення: 20.02.2026).
11. Town vigil marks four years of conflict in Ukraine. URL: <https://www.bbc.com/news/articles/c75e33y7qddo> (дата звернення: 23.02.2026).
12. By buying Russia's oil, Hungary is fueling the Kremlin's war machine – and enriching foundations linked to Orban. URL: <https://edition.cnn.com/2026/02/16/business/hungary-russia-oil-orban-intl> (дата звернення: 23.02.2026).

REFERENCES

1. Havryliuk, O., Pavlichenko, L. (2022). Diplomacy: linguistic tendencies during the war in Ukraine. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, 54(1). 155–163. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/54-1-22>
2. Ponomarenko, O. V. (2023) Novitni vitchyzniani doslidzhennia dyplomatychnoho dyskursu: ohliad linhvistychnykh prats 2021–2023 rokiv [Recent domestic studies of diplomatic discourse: a review of linguistic works of 2021–2023] *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Seriiia : Filolohiia. Zhurnalistyka*, 34(73), 4. 108–112. DOI <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2023.4/19> [in Ukrainian].
3. Chepurna, M. V., Storozhuk, O. Yu., Morozovska, L. F. (2025) Anhliiska mova yak universalnyi mekhanizm modernizatsii dyplomatychnoho dyskursu u hlobalnomu seredovyshchi XXI stolittia [English as a universal mechanism for modernising diplomatic discourse in the global environment of the 21st century]. *Visnyk nauky ta osvity. Seriiia "Filolohiia"*, 11(41). 1357–1370. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-11\(41\)-1357-1370](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-11(41)-1357-1370) [in Ukrainian].
4. The Circumstances of the Terrorist Attack are now being fully analyzed. The attack was organized by russia – Address by the President. (2026). Retrieved from: <https://www.president.gov.ua/en/news/obstavini-teraktu-zaraz-povnistyu-analizuyutsya-organizaciya-102989>.
5. “Closer to the front line”. Zelensky spoke about the foreign contingent in Ukraine. (2026). Retrieved from: <https://news.online.ua/en/closer-to-the-front-line-zelensky-spoke-about-the-foreign-contingent-in-ukraine-901711/>
6. Relations with Ukraine. (2025). Retrieved from: <https://www.nato.int/en/what-we-do/partnerships-and-cooperation/relations-with-ukraine>.
7. Ukraine: the UN's ‘responsibility to protect’ doctrine is a hollow promise for civilians under fire. (2022). Retrieved from: <https://theconversation.com/ukraine-the-uns-responsibility-to-protect-doctrine-is-a-hollow-promise-for-civilians-under-fire-178661>
8. Address by NATO Secretary General Mark Rutte to Ukraine's Verkhovna Rada (2026). Retrieved from: <https://www.nato.int/en/news-and-events/events/transcripts/2026/02/03/address-by-nato-secretary-general-mark-rutte-to-ukraines-verkhovna-rada>
9. Remarks by Secretary of Defense Lloyd J. Austin III at the NATO Public Forum (2024). Retrieved from: <https://www.war.gov/News/Speeches/Speech/Article/3834181/remarks-by-secretary-of-defense-lloyd-j-austin-iii-at-the-nato-public-forum-as/>
10. 2022 Joe Biden speech in Warsaw. (2022). Wikipedia. Retrieved from: https://en.wikipedia.org/wiki/2022_Joe_Biden_speech_in_Warsaw
11. Town vigil marks four years of conflict in Ukraine. (2026). Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/articles/c75e33y7qddo>.
12. By buying Russia's oil, Hungary is fueling the Kremlin's war machine – and enriching foundations linked to Orban. (2026). Retrieved from: <https://edition.cnn.com/2026/02/16/business/hungary-russia-oil-orban-intl>

Дата першого надходження статті до видання: 23.02.2026
 Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.03.2026
 Дата публікації (оприлюднення) статті: 07.05.2026